

Strzegowo

Walory turystyczne gminy

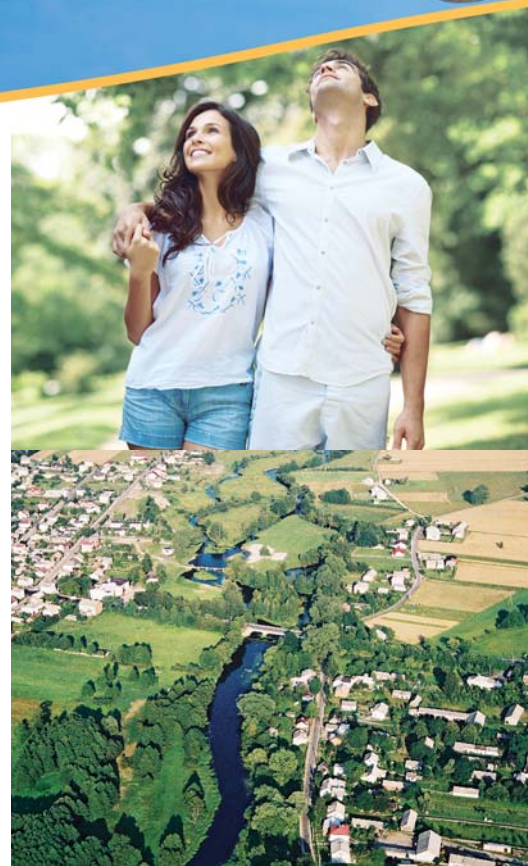
Strzegowo zawsze po drodze

Strzegowo przypadnie do gustu wszystkim, którzy lubią klimat małych miejscowości pełnych ciekawych historii, niezwykłych miejsc i interesujących ludzi. A do Strzegowa zawsze jest po drodze...

Gmina Strzegowo położona jest w województwie mazowieckim, w powiecie mławskim, przebiega przez nią droga krajowa nr 7. Leży na malowniczych terenach Niziny Północnomazowieckiej, w dorzeczu rzeki Wkry. Niemal całość ogólnej powierzchni gminy należy

do Nadwkrzańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Wiejskie kościółki, liczne pomniki przyrody, miejsca pamięci narodowej, obiekty rekreacyjne i sportowe, znaczne obszary leśne i czyste środowisko są największymi atutami tej okolicy.

To miejsce dla tych, którzy cenią sobie spokój, kontakt z naturą, ale też niecałkowite odcięcie od cywilizacji. Gmina jest w krajowej czołówce, jeśli chodzi o podejmowane inwestycje i pozyskiwane fundusze unijne. Zdobyte środki pozwoliły przede wszystkim na przebudowę dróg gminnych oraz wybudowanie lokalnej obwodnicy Strzegowa. Rozbudowano także gospodarkę wodno-ściekową – gmina jest w całości zwodociągowana oraz w 80% skanalizowana, posiada własną, nowoczesną oczyszczalnię ścieków. Wybudowano obiekty sportowe – stadion, boiska wielofunkcyjne

Gmina jest w krajowej czołówce, jeśli chodzi o podejmowane inwestycje i pozyskiwane fundusze unijne

w kilkunastu wsiach, halę sportową, lodowiska i place zabaw. W 2011 roku zakończona została budowa Centrum Kulturowo - Historycznego „Kantor Młyński”, który powstał na miejscu starego młyna. W planach jest budowa zalewu w dolinie Wkry.

Magia czasów minionych, czyli trochę o historii

Pierwsza wzmianka o Strzegowie pojawiła się w 1349 r. w dokumencie dotyczącym odgraniczenia przez księcia płockiego Bolesława III dóbr uprawnych jego matki. Następne informacje pochodzą z wieku XV. Notuje się tu możny ród rycerski herbu Dołęga - jego protoplastą był Stanisław ze Strzegowa - właściciel Strzegowa, Pokrytek oraz Prusocina. W 1420 r. na jego prośbę biskup płocki powołał tu parafię. Przed końcem XVI ród Stanisława wymarł, a dobra po nim objął ród Mdzewskich, którego ziemie graniczyły z rodem Strzegowskich

Trochę historii

Burzliwe losy historii Polski nie oszczędziły Strzegowa. W czasie powstania styczniowego miejscowość była miejscem potyczki partyzanckiej. Tu w 1863 r. wycofujący się oddział Zygmunta Padlewskiego stoczył potyczkę z Kozakami.

Intensywny rozwój miejscowości zaczął się w drugiej połowie XIX w. Po carskim uwłaszczeniu ziemi w 1864 r. rozwinął się przemysł i handel. Na przełomie XIX i XX w. powstał tu duży rynek, na którym odbywały się **słynne targi poniedziałkowe, które przetrwały po dzień dzisiejszy**. Dzięki temu osada bardzo szybko się rozwijała, przybywało domów i mieszkańców.

Na terenie gminy funkcjonuje przedszkole oraz trzy szkoły podstawowe, dwa gimnazja, liceum ogólnokształcące. Jest tu Gminny Ośrodek Kultury, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Środowiskowy Dom Samopomocy. Prężnie działają różnorodne organizacje: Koła Gospodyń Wiejskich, Towarzystwo Rozwoju Gminy Strzegowo, Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Nasz Dom”, jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz Akcja Katolicka.

Od 20 lat wydawany jest miejscowy periodyk „W drodze do Emaus”

Na stronie internetowej www.strzegowo.pl znajdują się informacje dotyczące aktualnych wydarzeń, również kulturalnych i sportowych. Od 20 lat wydawany jest miejscowy periodyk „W drodze do Emaus”.

Wszystkich, którzy mają ochotę bliżej poznać historię, tradycje i obyczaje naszej gminy, zachęcamy do przeczytania wydawanych od 2010 roku „Strzegowskich Zeszytów Historycznych”.

Na szlaku historii i legend

Pozostałości okopów z I wojny św. w okolicach Kuskowa.

Gmina Strzegowo pełna jest legend.

Przy kościele św. Anny w Strzegowie rosną **dwa okazałe dęby, które podobno zasadził sam król Kazimierz Wielki.**

Natomiast w **Drogiszce, przy Sanktuarium św. Krzyża, znajduje się cudowne źródło**, do którego od lat pielgrzymują wierni wierzący w jego cudowną, uzdrowicielską moc.

Sam Henryk Sienkiewicz utrwalił nasze krajobrazy, groźne i nieprzewidywalne, na kartach literatury. Około 1400 roku przez Niedzbórz prowadził gościniec, z Radzanowa do Ciechanowa. Jechał nim Jurand ze Spychowa w odwiedziny do swojej córki przebywającej na dworze księstwa Anny i Janusza Ciechanowskich. Jednak przyroda nie zawsze

Henryk Sienkiewicz utrwalił nasze krajobrazy, groźne i nieprzewidywalne, na kartach literatury

była tu ludziom przyjazna. Przed Bożym Narodzeniem 1400 roku spadły obfite śniegi i chwycił mróz tak wielki, że drzewa pękały z hukiem w lesie, ptactwo zbliżało się do domostw, a watahy wilków napadały na wsie (H. Sienkiewicz: „Krzyżacy”, tom I, rozdz. 26-27). Nic dziwnego,

że w Wigilię Jurand z poczem konnych i zbrojnych pachołków utknął w zaspach pod Niedzborzem, tuż nad Wkrą, przy czym jego odratowano, a reszta straciła życie. Miłośników zamierchłej przeszłości zachęcamy, aby sprawdzić, czy H. Sienkiewicz opierał się w „Krzyżakach” na faktach, czy też epizod z życia Juranda był fikcją literacką.

Kolorytu naszej gminie nadają liczne kapliczki i przydrożne krzyże, pochodzące często z XIX wieku – jest ich blisko 100. Wokół nich organizuje się życie religijne mieszkańców.

Trochę historii

Przed II wojną światową mieszkało tu wielu Żydów, stanowili oni ponad 30% z niespełna 2 tys. mieszkańców Strzegowa. Zajmowali się głównie handlem i rzemiosłem. W osadzie była drewniana **synagoga** oraz **żydowski cmentarz**. W czasie wojny hitlerowcy dokonali prawie całkowitej eksterminacji strzegowskich Żydów. Zdeprawowany został także, położony w odległości ok. 1,5 km na południe od osady, kirkut. Synagoga spłonęła już po wojnie. W 2005 r. **dokonano renowacji cmentarza żydowskiego.**

Trochę historii

Po wojnie odbudowano spaloną w 1945 r. szkołę. Powstało przed-szkole, biblioteka, ośrodek zdro-wia, gimnazjum i liceum ogólno-kształcące. W 1972 r. uchwałą WRN w Warszawie w powiecie mław-skim utworzono Gminę Strzegowo. W jej skład weszło 28 sołectw.

Pasjonaci historii powinni odwie-dzić inne miejscowości w gminie: Niedzbórz, Drogiskę, Unierzyż, Dąbrowę, czy Unikowo. Są pełne legend i ciekawych opowieści.

W gminie znajduje się wiele zabytkowych kościołów i budynków. Dużą wagę przywiązuje się tu również do zachowania tradycji i kultury. W Muzealiach i Centrum Kulturowo-Historycznym gromadzone są eksponaty z przeszłości.

1

Kościół pw. św. Anny

W Strzegowie należy zobaczyć **Kościół pw. św. Anny**, który powstał w 1756 r. Jest zbudowany z drewna. Ma konstrukcję zrębową, wewnątrz wzmocniony liściami, oszalowany, na podmu-rówce z kamieni polnych. Od południa przy nawie i od północy przy prezbiterium znajdują się kruchty. Osiemna-

stowieczny ołtarz główny został grun-townie odnowiony w 1959 roku. Przy kościele znajdują się dzwonnica z XIX w. i legendarne dęby. Od roku 2008 dzięki pozyskanym środkom oraz ofiar-ności parafian rozpoczęła się rewitali-zacja kościoła wraz z dzwonnica i oto-czeniem.

2

Cmentarz żydowski

Cmentarz Żydowski w Strzegowie znajduje się ok. 1 km od ul. św. Anny. Schowany jest w lasku, do którego prowadzą polne drogi. Powstał z ini-cjatywy przybyłego do Strzegowa w 1902 r. Icze Majera Piotrkowskiego. Zachowało się tu 15 nagrobków, z których najstarszy pochodzi z 1911 r. - należy do Jakuba Halewi. Ostatni znany pochówek odbył się w 1941 r. Podczas II wojny światowej Niemcy zdewastowali cmentarz. Po wojnie wystawiono tu pomnik poświęcony pamięci pomordowanym Żydom. Na tablicy widnieje napis: „Żydom Strzegowa rozstrzelanym, powie-szonym i gazowanym przez hitlerow-skich ludobójców w latach 1941-1943”.

W roku 2005 cmentarz został wyre-montowany. Prace wykonano z inicja-tywy Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego, przy współpracy lokal-nych władz. W Strzegowie warto rów-nież zatrzymać się na **rynku z poży-dowskimi domkami**.

3

Muzealia

Muzealia to miejsce, gdzie od kilku lat gromadzone są zabytki kultury ludowej z terenu gminy: meble, sprzęty domowe, obrazy, urządzenia rolnicze i przed-mioty związane z obrzędami religijnymi. Znajdują się tu również makatki, franki, narzuty i serwety. stanowiące wytwory rękodzieła Miłośnicy historii mogą obej-

Muzealia to miejsce gdzie od kilku lat gromadzone są zabytki kultury ludowej z terenu gminy

zachować dla kolejnych pokoleń mieszkańców Strzegowa.

Dopełnieniem Gminnych Muzealiów będzie nowo powstały „Dom Twór-czości Regionalnej”. Znajdą się tu wystawy rękodzieła miejscowych arty-stów.

rzeć stare książki i dokumenty historyczne dotyczące okolic. Większość eksponatów zostało podarowanych przez miesz-kańców gminy.

Idea utworzenia placówki muzealnej w Strzegowie zrodziła się w 1997 roku. Od tej pory poczyniono wiele starań, aby warto-ściowe pamiątki związane z historią i tra-dycją naszej gminy, zbiory mieszkańców oraz osób zajmujących się tematem,

Marianna Razik

W Muzealiach jest izba poświęcona pamięci miejscowej malarki i akrobatki cyrkowej Marianny Razik (ur.1915 r. – zm. 2000r.)

Artystka tworzyła głównie na płótnie w formie makat. Motywy religijne łączyła z historycznymi, malując, np. Zmartwychwstanie Chrystusa na tle Orła Białego lub „Bohaterów trudnych czasów, którzy walczyli nie bronią, ale słowem Ewangelii – Ojca Kolbe, Kardynała Wyszyńskiego, Księdza Popiełuszko”. Marianna Razik namalowała kilkadziesiąt obrazów. Większość z nich trafiła do zbiorów muzealnych, głównie do Muzeum w Ciechanowie, kilka znajduje się w Muzealiach.

4

Centrum Kulturowo – Historyczne „Kantor Młyński”

Centrum Kulturowo – Historyczne „Kantor Młyński” zlokalizowane jest na terenie byłego młyna wodnego, tuż nad rzeką Wkrą. Do jego budowy wykorzystane zostały pozostałości po starym młynie, czyli: biuro („kantor”), kaszarnia („jagielnik”), zapora wodna z pomostem, śluza przepustowa z komorą turbinową i turbinami, część podwórza o nawierzchni brukowej, pozostałości fundamentów młyna i budynków gospodarczych. Centrum

będzie pełniło rolę muzeum regionalnego. Można tu obejrzeć m.in. wystawy zabytkowego sprzętu rolniczego oraz pożarniczego.

W ramach projektu powstał budynek wielofunkcyjny, w którym znajdują się pomieszczenia poświęcone znanym artystom, malarzom, pisarzom czy też historykom pochodzącym z okolic Strzegowa. Ponadto wybudowane zostały: zadaszona scena, widownia, magazyn eksponatów, taras z ogrodem i parkingi.

Nowe budynki, dostosowane architektonicznie do istniejącej zabudowy i krajobrazu, nawiązują detalami do zabudowy historycznej. Obiekty są

Centrum będzie pełniło rolę muzeum regionalnego. Można tu obejrzeć m.in. wystawy zabytkowego sprzętu rolniczego oraz pożarniczego.

przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Promenada łącząca obszar Strzegowa z terenami rekreacyjnymi nad Wkrą wraz z eliptycznym placem usytuowanym na skarpie jest miejscem widowiskowym i spacerowym z fontanną, placem zabaw dla dzieci i rzeźbą młynarza.

Jan Stępkowski

Nad rzeką, w galerii „Step”, zgromadzone są dzieła Jana Stępkowskiego (ur.1952r. – zm.2011r.), rzeźbiarza ze Strzegowa. Prace artysty zdobią również nowy kościół, znajdujący się w parku, przed gminą i na rynku.

Jan Stępkowski na stałe zamieszkał w Strzegowie w 1978 roku. Tu powstały Jego pierwsze rzeźby i obrazy. Rozgłos zyskał na początku lat dziewięćdziesiątych. Jego dzieła znajdują się u kolekcjonerów nie tylko w Polsce, ale też na całym świecie.

W roku 2000 popiersia Chopina, Mickiewicza i Skłodowskiej, dłuta artysty, stanęły w Amerykańskim Centrum Kultury Polskiej w Waszyngtonie. Jest autorem rzeźb do Drogi Krzyżowej w Sanktuarium w Gietrzwałdzie na Warmii. W lipcu 2007, w Starej Pomarańczarni w warszawskich Łazienkach, zostało wystawionych jedenaście monumentalnych rzeźb artysty, wykutych w granicie i w marmurze.

5

Kościół św. Mikołaja w Niedzborzu

W Niedzborzu warto zwiedzić **Kościół św. Mikołaja**. 9 września 1502 r. bp Wincenty Przerembski erygował parafię pw. św. Mikołaja Biskupa, ufundowaną przez braci Adama i Tomasza Bartnickich. Na przełomie XVI i XVII

Na uwagę zasługują:
kielich srebrny trybowany z 1676 r., relikwiarz srebrny trybowany z XVIII w. oraz krzyż adoracyjny z XVII w.

stulecia wzmiankowane jest istnienie drewnianej świątyni, którą ozdobiono piękną malaturą na ścianach i suficie. Kościół ten istniał do 1775 r., kiedy generał wojsk koronnych J. Zieliński ufundował nowy. Obecnie istniejący murowany kościół wybudował

w latach 1885-1886 proboszcz ks. Remigiusz Jankowski. Świątynia została zbudowana w stylu neogotyckim o trzech nawach, w formie krzyża, z pięknymi szczytami i wieżą na frontonie o dwóch wysokich kondygnacjach wystających ponad kościół. Budowniczym był architekt Kulczycki, zaś ołtarze i ambonę wykonał majster stolarski z Warszawy, Ceglarski. W ołtarzu głównym umieszczono obraz św. Mikołaja, patrona parafii i kościoła, stworzony przez znanego malarza Wojciecha Piechowskiego. Podczas I wojny światowej w 1915 r. świątynia straciła wieże. Odbudowane po wojnie ponownie zostały uszkodzone w 1939 r. Po II wojnie światowej prowadzono prace remontowe w świątyni oraz wykonano polichromię.

Większość wyposażenia wnętrza

kościół pochodzi z XVIII w. Natomiast organy zostały wybudowane w 1932 roku przez firmę Homan A. A. Jezierski St. i S-ka z Warszawy. Spośród zabytków sztuki sakralnej na uwagę zasługują: kielich srebrny trybowany z 1676 r., relikwiarz srebrny trybowany z XVIII w., chrzcielnica klasycystyczna z pierwszej połowy XIX w. oraz krzyż adoracyjny z XVII w.

6

Sanktuarium św. Krzyża w Drogiszce

W Drogiszce znajduje się **Sanktuarium św. Krzyża**. Jego powstanie wiąże się z religijnym opowiadaniem o tym, jak to pewien młynarz mieszkający przy kościele w Niedzborzu pod koniec XVI w. miał widzenia św. Franciszka, który wskazał mu miejsce na postawienie Krzyża. Po jego ustawieniu od 1598 r. istniał zwyczaj, jak zanotowały akta, przybywania ludzi z różnych stron na modlitwy, szczególnie na uroczystości związane z drzewem Krzyża Świętego (4 maja i 14 września). Najliczniej przyby-

wają wierni na odpust 6 sierpnia, na Przemienienie Pańskie. Z inicjatywy proboszcza strzegowskiego ks. Józefa Błaszcza odrodził się, związany z tym dniem, zwyczaj pieszej pielgrzymki ze Strzegowa do Drogiszki -zwyczaj zainicjowany przed wojną przez ks. Włodzimierza Grochowskiego. Opiekunem kościołka jest proboszcz parafii Niedzbórz – ks. kanonik Stanisław Gajewski.

Przekazy ustne i relacje osób, które doświadczyły szczególnej opieki i Bożej pomocy w Sanktuarium św. Krzyża, spowodowały powstanie „Księgi otrzymanych łask w Kościółku – 2008”. **Drewniany Kościół** pod wezwaniem św. Krzyża został wzniesiony w 1635 r. Usytuowany jest poza Nie-

...powstanie Sanktuarium wiąże się z religijnym opowiadaniem o tym, jak to pewien młynarz... miał widzenia św. Franciszka,

dzborzem, na wzniesieniu w lesie, otoczony starodrzewiem. W roku 2008 podjęto wysiłek generalnego remontu całego obiektu. Dokonano tego dzięki ofiarności parafian, a także przy wydatnej pomocy otrzymanej z Urzędu Marszałkowskiego i Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego z Warszawy.

7

Unierzyż

Unierzyż jest najstarszą miejscowością na terenie gminy. Po raz pierwszy pisemna wzmianka o nim pojawia się w 1233 roku – nazwa zapisana jest jako „Unezir”. Osadnictwo w tej miejscowości sięga XII wieku. Z tego okresu pochodzi **grodzisko**, jakie w szczątkowej formie przetrwało do dziś. Było położone na niewielkiej wyspie, leżącej między głównym korytem Wkry i jej odnogą, w pobliżu młyna, przy wschodnim krańcu obecnej miejscowości. Wał otaczający grodzisko miał kształt podkowy o prostych, lekko zaokrąglonych ramionach.

Ocalały z niego jedynie dwa fragmenty w części zachodniej oraz północno-zachodniej. Badania archeologiczne wykazały przekładkową budowę wału, z której zachowały się resztki spalonych belek. Odkryto tu bliżej nieznaną drewnianą konstrukcję. Znalezione tu ceramikę, nóż żelazny i kości zwierzęce.

...najstarsza miejscowość na terenie gminy. Po raz pierwszy pojawia się pisemna wzmianka o nim w 1233 roku

W tej miejscowości, na cmentarzu parafialnym, znajduje się **grób Tomasza Kolbego**. Był dowódcą oddziału w powstaniu styczniowym. 5 maja 1863 r. jego oddział (72 powstańców) został zaatakowany przez kolumnę rosyjską płk Wałujewa. Wraz z grupą 17 ochotników Kolbe osłaniał odwrót reszty oddziału, który zdołał się uratować. Nie chcąc oddać się do niewoli, ostatnim pociskiem odebrał sobie życie. Po Tomaszu Kolbem pozostała legenda, którą wykorzystywali inni dowódcy powstańczy, przybierając jego nazwisko jako pseudonim konspiracyjny.

8

Drewniany kościół w Dąbrowie

W **Dąbrowie**, w której w roku 2011 obchodzono 600 lecie parafii św. Stanisława BM, warto zwiedzić przeniesiony tu w 1895 roku **drewniany kościół z Ostrowi Mazowieckiej**, pochodzący z lat 1796-1801.

Kościół ma konstrukcję zrębową, postawiono go na podmurówce z kamieni polnych. Nawa jest prostokątna, prezbiterium węższe zamknięte trójbocznie, od zachodu są dwie wieże. Wnętrze jest przykryte stropem z fasetą, okna zamknięte półkoliście, chór muzyczny balkonowy, dach dwuspadowy kryty blachą. W ołtarzu głównym znajdują się obrazy z XIX wieku. Do zabytkowych sprzętów

...przeniesiony tu w 1895 roku drewniany kościół z Ostrowi Mazowieckiej, pochodzący z lat 1796-1801

należy kielich późnorenesansowy z 1591 roku ufundowany przez Mateusza Mdzewskiego, kanonika płockiego. W Dąbrowie warto również zobaczyć **cmentarz parafialny** z zabytkowymi grobami.

9

Cmentarz wojenny z czasów I wojny światowej

We wsi **Kuskowo-Glinki**, ok. 3 km na zachód od Strzegowa, usytuowany jest cmentarz wojenny z czasów I wojny światowej. W miejscu centralnym znajduje się uszkodzony pomnik z ciosów kamiennych, a wokół niego 18 zachowanych tabliczek nagrobnych.

...cmentarz kryje szczątki co najmniej 10 żołnierzy armii niemieckiej i 39 bezimiennych żołnierzy rosyjskich, którzy polegli w czasie walk pozycyjnych w rejonie Strzegowa w 1915 roku

nych. Zgodnie z napisami cmentarz kryje szczątki co najmniej 10 żołnierzy armii niemieckiej i 39 bezimiennych żołnierzy rosyjskich, którzy polegli w czasie walk pozycyjnych w rejonie Strzegowa w 1915 r. Według informacji uzyskanych od mieszkańców Kuskowa grobów było dużo więcej, a zdecydowana większość pochowanych należała do armii rosyjskiej.

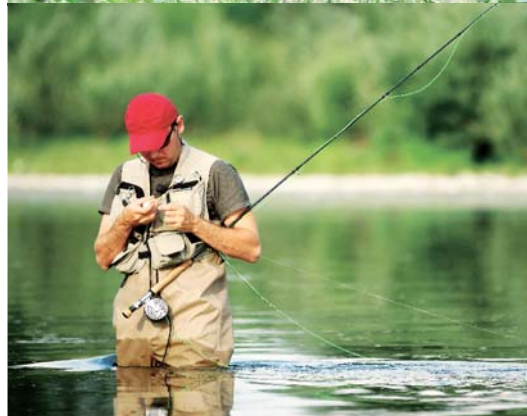

Przyroda i rekreacja

Wędrując szlakami gminy Strzegowo, nie można pozostać obojętnym na bogactwo natury.

Czeka tu na turystów nieskazitelnie czyste powietrze. Rosną bory dębowe i sosnowe, a w dolinie rzeki Wkry występują olsy. Można spotkać tu bobry, wydry, zwierzynę płową, łosie, borsuki i wiele rzadkich gatunków ptaków: czaple, bociany czarne, żurawie, jastrzębie, dzikie gęsi i kaczki. To raj dla

miłośników przyrody, fotografów, ornitologów. Na terenie gminy znajdują się liczne parki z XIX i XX w.: w Drogiszce, we wsi Mdzewko, w Niedzborzu, Radzimowicach, Unierzyżu i w Unikowie. Są to zespoły cennej wielogatunkowej rośliny drzewiastej. Na ich terenach możemy podziwiać wiele pomników przyrody:

Gmina Strzegowo to doskonałe miejsce dla tych, którzy szukają chwili odpoczynku od miejskiego zgiełku.

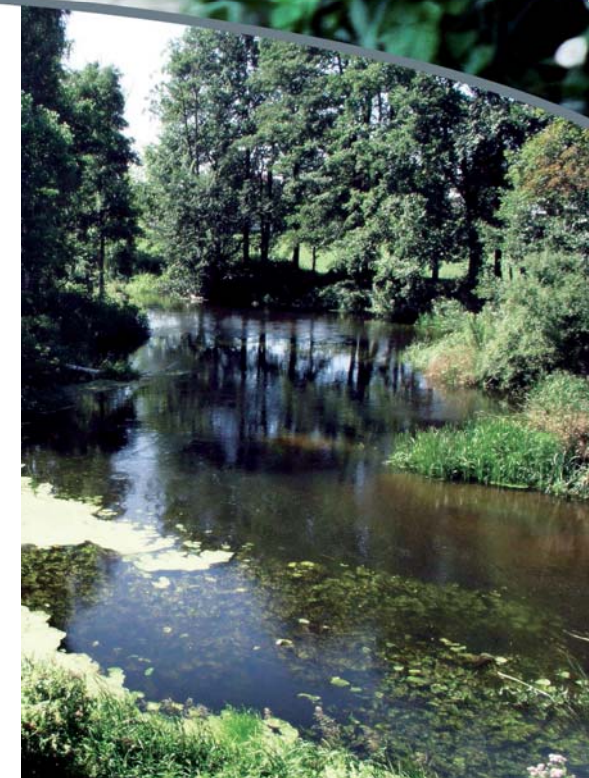
monumentalne dęby w Strzegowie i Radzimowicach, w Rydzynie Włościańskim jałowiec pospolity z pięcioma pniami, w Drogiszce drzewostan otaczający zabytkowy kościółek.

Elementami podlegającymi ochronie są również głazy narzutowe. Największy

znajduje się w Budach Sułkowskich – jego obwód przy ziemi ma 1070 cm a wysokość 130 cm.

Gmina Strzegowo to doskonałe miejsce dla tych, którzy szukają chwili odpoczynku od miejskiego zgiełku. W zielonej, spokojnej okolicy można znaleźć wiele sposobów na spędzenie wolnego czasu. To raj dla grzybiarzy i wędkarzy.

Główną atrakcją naszego regionu są spływy kajakowe rzeką Wkrą. Szlak na terenie gminy jest łatwy, doskonały na rodzinne wyprawy, ale nie zawiodą się również kajakarze zaprawieni w bojach.

Rzeka zachowała swój dziki charakter, z dużą ilością zakrętów i starorzeczy. Płynie malowniczą i niepowtarzalną doliną wśród łąk, łęgów, zarośli i lasów mieszanych oraz wsi. Otoczona jest bogatą roślinnością, wśród której kryje się wiele gatunków zwierząt.

Mapa spływów kajakowych

Spływy na trasie: Bieżany – Gielczyn – Rydzyn – Strzegowo – Unierzyż – Głinojeck.

Główną atrakcją naszego regionu są spływy kajakowe rzeką Wkrą. Szlak na terenie gminy jest łatwy, doskonały na rodzinne wyprawy

Zachęcamy do spływów na trasie: Bieżany – Gielczyn – Rydzyn – Strzegowo – Unierzyż – Głinojeck.

Nie będą nudzić się również ci, którzy lubią wyprawy rowerowe. To propozycja zarówno dla starszych i młodszych. Ścieżki rowerowe oraz liczne asfaltowe drogi,

mało uczęszczane przez samochody, zachęcają do rowerowych wycieczek. Fani nordic walking znajdą wiele ciekawych szlaków nad rzeką i w lasach.

Wielbicieli aktywnego spędzania czasu, zapraszamy na ogólnodostępne obiekty sportowe. Korzystać można z kilkunastu boisk wielofunkcyjnych w wielu wsiach gminy, kortów tenisowych, stadionu. Przy prawie każdym boisku znajduje się miniplac zabaw dla dzieci. Ponadto zapraszamy na zimowe atrakcje - dwa lodowiska sezonowe są czynne od listopada do marca. Większość tych obiektów jest bezpłatna, powstały bowiem w ramach projektów unijnych.

Atrakcje nie tylko dla geologów.

Na terenie gminy Strzegowo, Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytutu Badawczy prowadzi zakrojone na szeroką skalę działania edukacji geologicznej. Już teraz możemy podziwiać rekonstrukcję naturalnej wielkości mamuta - dar PIG PIB dla gminy, który ustawiony na skarpie rzeki Wkry przyciąga uwagę przechodniów i turystów. U podnóża skarpy, utworzono lapidarium z głazami narzutowymi. Jest to miejsce, w którym zgromadzono głazy naturalne przewie-

Na terenie gminy Strzegowo prowadzone są zakrojone na szeroką skalę działania edukacji geologicznej

zione z Kopalni Węgla Brunatnego „Konin” w Kleczewie. Są one wybrane pod względem ich pochodzenia z obszaru Skandynawii i niecki dna Bałtyku.

W Centrum Kulturowo-Historycznym znajduje się ekspozycja „Czas Mamuta” przybliżająca świat epoki lodowcowej.

W Centrum Kulturowo-Historycznym znajduje się ekspozycja „Czas Mamuta”, przybliżająca świat epoki lodowcowej

Warto obejrzeć tu rekonstrukcję: mamuta wielkiego, namiot łowców mamutów, czaszkę prażubra czy kości ssaków plejstocentrycznych. Na turystów czekają dwie ścieżki edukacyjne o tematyce przyrodniczo - historycznej z elementami archeologii.

**Podróż ścieżkami edukacyjnymi
jest doskonałym sposobem na
poznanie naszej gminy.**

Pętla wokół Wkry

Ścieżka „**PĘTLA WOKÓŁ WKRY**” trasa:
Strzegowo Centrum Kulturowo-
-Historyczne „Kantor Młyński” (0,6 km)
• Strzegowo Kościół Św. Anny (1,0 km)
• Strzegowo Cmentarz Żydowski
(1,2 km) • Strzegowo Cmentarz Cho-

leryczny (2,6 km) • Rydzyn Szlachecki
(2,0 km) • Stara Maryśka (1,3 km)
• Nowa Maryśka (1,4 km) - Breginie
(3,2 km) • Staroguby (0,3 km) • Radzi-
mowice (1,1 km) • Giełczynek (3,5 km)
• Prusocin (3,2 km) • Strzegowo Urząd
Gminy.

Ścieżka o łącznej długości ok. 22,4 km
biegnie wokół rzeki Wkry od Strzegowa
w kierunku Radzanowa. Tematycznie
związana jest przede wszystkim
z zagadnieniami hydrologicznymi,
zarówno rzecznyymi jak i jeziornymi
ale również lodowcowymi, np. gli-
niasta wysoczyzna okolic Bregiń czy

działalnością wiatru widoczną
w postaci wydym, np. w okolicy Gieł-
czynka. Nie brak tu także ciekawostek
architektonicznych, np. Kościół Św.
Anny w Strzegowie czy ruiny dworu
w Radzimowicach, historycznych, np.
cmentarze żydowski i choleryczny
oraz archeologicznych, np. znaleziska
okolic Prusocina.

- Gospodarstwa agroturystyczne
- Punkty widokowe
- Znaleziska prehistoryczne
- Pomniki przyrody
- Punkty przyrody nieożywionej
- Pomniki
- Cmentarz żydowski
- Kapliczki

Na Moreny Ciechanowskie

Ścieżka „**NA MORENY CIECHANOWSKIE**” trasa: Strzegowo Centrum Kulturowo-Historyczne „Kantor Młyński”(2,2 km) • Kuskowo (1,2 km) • Budy Strzegowskie (0,8 km) • Augustowo (4,2 km) • Grabienie Małe (0,3 km) • Grabienice Wielkie (1,8 km) • Niedzbórz (2,2 km) • Sułkowo Polne (1,5 km) • Sułkowo Borowe (0,7 km) • Budy Sułkowskie

(1,1 km) • Niedzbórz (1,9 km) • Pokrytki (1,6 km) • Konotopa (3,0 km) • Strzegowo Urząd Gminy.

Proponowana trasa ma długość ok. 22,7 km, a jej tematyka związana jest z działalnością lądolodu na tym obszarze ok. 140 tys. lat temu. Możemy podziwiać wyraźnie widoczne w ukształtowaniu powierzchni formy pozostawione przez lądolód oraz towarzyszące im znaleziska, np. największy na Mazowszu głaz narzutowy w rejonie Drogiszki. Z moren Ciechanowskich możemy podziwiać panoramę okolicy. Zobaczymy też piękne obiekty sakralne i historyczne, np. kościół w Niedzborzu czy stary cmentarz z okresu I wojny w Kuskowie.

Imprezy cykliczne

Ciekawą propozycją, nie tylko dla mieszkańców naszej gminy, są cykliczne imprezy, związane z regionem, jego tradycją i kulturą. Zapraszamy na dożynki, odpusty i objazdy pól.

Dożynki gminy Strzegowo – Spotkania z Mazowiecką Tradycją Ludową, organizowane w pierwszy weekend września

Objazdy pól

W parafiach na terenie gminy: w Niedźborzu i w Unierzyżu, wciąż praktykowane są objazdy pól, związane z tradycją święcenia pól.

Święto obchodzone jest najczęściej w maju i w czerwcu, w niedzielne popołudnie. Procesja mieszkańców

obchodzi pola i zatrzymuje się przy czterech stacjach, przystrojonych kwiatami. Po ich poświęceniu objazd kończy się mszą organizowaną w kościele lub w miejscowej remizie.

Boże Ciało i odpusty

Również Boże Ciało, odpusty w Strzegowie, w Drogiszu, w Dąbrowie i w Unierzyżu – święta uroczystości w gminie obchodzone, przyciągają tłumy.

Plenery malarskie, Dni Strzegowa, Parafiada, Wielki Piknik Rodzinny, festyny...

Każdego roku, odbywają się na terenie gminy: plener malarski, zawody strażackie, Dni Strzegowa, Parafiada z okazji Dnia Dziecka, Wielki Piknik Rodzinny nad rzeką Wkrą w sierpniu, festyny w większych wsiach.

W gminie także rocznice narodowe i święta państwowe są obchodzone

bardzo uroczystie. Bogata historia i liczne miejsca pamięci sprzyjają takim uroczystościom. Są to pomniki oddające hołd poległym podczas powstania styczniowego, wojny bolszewickiej 1920 roku czy II wojny światowej.

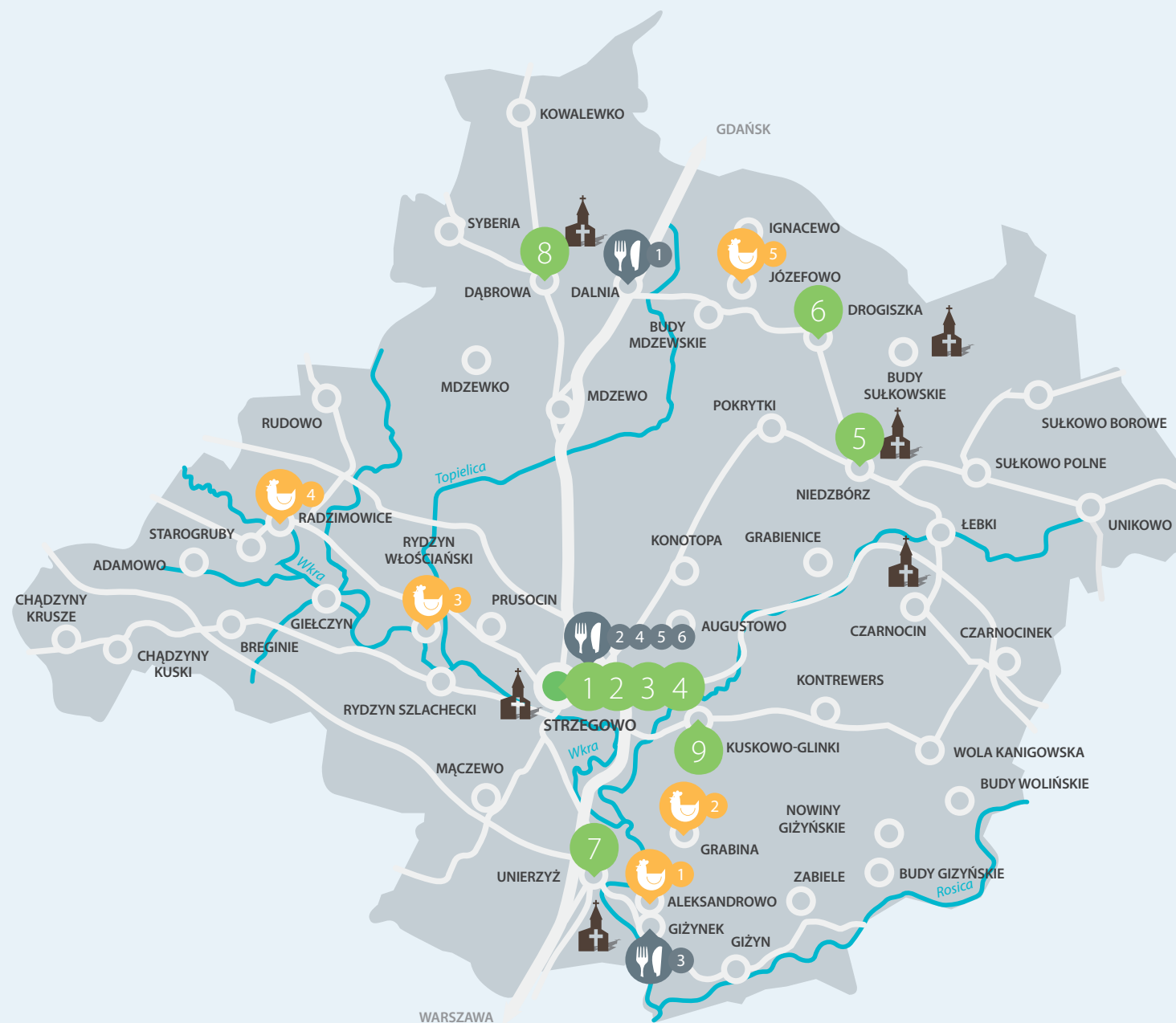

Dożynki gminy Strzegowo

Dużym zainteresowanie cieszą się regionalne dożynki gminy Strzegowo – Spotkania z Mazowiecką Tradycją Ludową, organizowane w pierwszy weekend września, w różnych miej-

scowościach. Wtedy odbywają się konkursy na dożynkowe wieńce i regionalne potrawy. Swoje dokonania prezentują Koła Gospodyń – aktywnie współtworzące klimat naszej gminy, miejscowe koła rękodzieła, orkiestry gminnych jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych.

Legenda

- 1 Kościół pw. św. Anny
- 2 Cmentarz żydowski
- 3 Muzealia
- 4 Centrum Kulturowo – Historyczne „Kantor Młyński”
- 5 Kościół św. Mikołaja w Nieborzu
- 6 Sanktuarium św. Krzyża w Drogiszczu
- 7 Unierzyż
- 8 Kościół w Dąbrowie
- 9 Cmentarz wojenny z czasów I wojny światowej

Gospodarstwa agroturystyczne

- 1 **HALINA**
Halina Zmysłowska
Aleksandrowo 4
06 – 445 Strzegowo
- 2 **GRABINA**
Liliana Rogowska
Nowiny Giżyńskie 6A
06 – 445 Strzegowo
- 3 **ARKA**
Anna i Wiesław Gralewicz
Rydzyn Włosciański 10
06 – 445 Strzegowo
tel. 23 613 09 63, 604 859 123
- 4 **LIPOWY DWOREK**
Anna Dubrawska
Radzimowice 26
06-445 Strzegowo
starad.aj@wp.pl
www.lipowydworek.pl
- 5 Jerzy Stefański
Józefowo 14,
06-445 Strzegowo
tel. 605 636 704

Punkty gastronomiczne i hotele

- 1 **KARCZMA BIESIADNA**
Agnieszka Wtulich
Dalnia 27, 06 – 445 Strzegowo
tel. 23 613 16 94
karczmabiesiadna@adres.pl
www.karczmabiesiadna.eu
- 2 **HOTEL – RESTAURACJA SUNSET**
ul. Wyzwolenia 1A
06 – 445 Strzegowo
tel. 23 679 44 36, 601 168 472
hotel@sunset.pl
www.sunset.pl
- 3 **OŚRODEK WYPOCZYNKOWY GOŚCINIEC - HETMAN**
Giżynek 18A
06-445 Strzegowo
tel. 509 696 906
tel. 23 679 41 53
gosciniiec@willahetman.pl
www.willahetman.pl
- 4 **BAR POD SOSNAMAMI**
ul. Wyzwolenia 64
06-445 Strzegowo
tel. 501 507 606
- 5 **PUB SFERA**
ul. Sportowa 8
06-445 Strzegowo
tel. 600 115 009
www.pubsfera.pl
- 6 **BAR KROKIET**
ul. Św. Anny 6
06 – 445 Strzegowo
tel. 23 679 44 04, 511 839 388
krokietbar@wp.pl
www.barkrokiet.pl

Teksty opracowano na podstawie: www.strzegowo.pl, „Strzegowskie Zeszyty Historyczne” 2010, nr 1, nr 2.

Fotografie: Arkadiusz Zdunkiewicz, Roman Matuszewski, Urszula Adamczyk, Archiwum Urzędu Gminy Strzegowo, Archiwum Muzealiów w Strzegowie, Archiwum Towarzystwa Rozwoju Gminy Strzegowo.

Urząd Gminy Strzegowo

Plac Wolności 32, 06-445 Strzegowo

tel. 23 67 94 004

www.strzegowo.pl

ug@strzegowo.pl

Towarzystwo Rozwoju Gminy Strzegowo

ul. Wyzwolenia 15, 06-445 Strzegowo

tel. 23 67 94 074

trgs@o2.pl

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Gmina
Strzegowo

Publikacja finansowana ze środków
Samorządu Województwa Mazowieckiego

Towarzystwo Rozwoju
Gminy Strzegowo